

Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou
noviny předplaceny,
je v pravém horním
rohu štítku!

J Time
Committed
Á dělá
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 17.

(442.)

Vol. 19.

satellite 1-416

Thursday,

September 24,

2009

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Torontský festival: Podle mobilu poznáš člověka

Z filmu: *Galerianki*

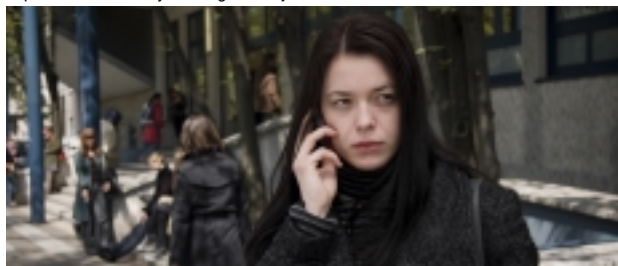
Polský básník Cyprian Norwid si v druhé polovině 19. století stěžuje, že mu mladší generace nerozumí a vyslovuje naději, že ho pochopí až generace jeho vnuků. Svým způsobem měl pravdu. O sto let později nazpíval Czesław Niemen řadu jeho básní, téměř v soulově podobě a skutečně jeho desky se staly něčím, co mělo duši.

Je těžké si představit, že před čtvrt stoletím to byla polská *Solidarita*, která svým důrazem, někdy až patetickým, nastavila neuvěřitelně vysoko laťku ideálům ve společnosti. Zápas o svobodu slova, náboženskou svobodu, svobodné volby a politické svobody se proměnil v zápas o džínsy a mobilní telefony. Nepochopíme to. A přesto taková je skutečnost ve filmu Katarzyny Rosłaniec *Galerianki*, což bychom česky volně přeložili *Kočky z obchodáku*. Jistě, i v době *Solidarity* byly u nás *Tuzexy* a obchody s luxusním zbožím. Přesto jedna generace hledí zmateně na druhou. Obě se nedokáží vyrovnat se současností. Jedna žije v minulosti, druhá o ni nechce nic vědět. Mladá generace se nemá čeho zachytit, uchyluje se do světa nákupních středisek, reklama do ní pumpuje, že štěstí nalezne v mobilních telefonech, které mají neuvěřitelné množství funkcí. Kvalitní mobilní telefon je znakem společenského postavení. Jedna z dívek, které tráví čas v nákupních centrech, to definuje docela přesně: „Podle mobilu poznáš člověka.“ Úspěch je možné získat sexem. Vzdělání není důležité.

KOČKY Z OBCHOĐÁKU

V podobném duchu je i slovinský (v slovinsko-srbsko-chorvatsko-německé koprodukcí vytvořený) film Damjana Kozole *Slovinka*. Opět není důležitá budoucnost, ale přítomnost. Skoro by se dalo říci, že se jedná o pokračování výše uvedeného polského filmu. Tentokrát se nejedná o dívky ze střední školy, ale o vysokoškolačku. Už také nejde o mobilní telefon, ale o to, že sexem se dá vydělat i třeba na byt. Opět se za to platí ztrátou vztahu s nejbližším okolím. Ztrátou identity. Důsledky jsou podobné. Nikoho dnes nepřekvapí, jestliže filmy vznikají v česko-slovenské koprodukcí, ale film, který vznikl v koprodukcí tří zemí bývalé Jugoslávie je skutečně raritou.

SLOVINKA

Pokud však na torontském festivalu něco bylo průlomem do mezinárodní koprodukcí, pak to byl srbsko-albánský film Gorana Paskaljeviće *Honeymoon*. Paskaljević vystudoval pražskou FAMU a natočil v roce 1976 *Plavčík v zimě*. *Libánky*, jak bychom opět volně mohli přeložit název jeho posledního filmu, vypráví paralelně příběh dvou párů mladých lidí. Jeden se odehrává na albánském venkově, druhý v Bělehradě. V prvním jede početnější rodina do hlavního města Albánie Tirany na svatbu. V druhém

HONEYMOONS

jedou novomanželé za stejným cílem na srbský venkov. V obou příbězích se jedná o to, že se svatebčané dovědí, že byli v Kosovu zabiti dva vojáci KFOR a že se nikdo nepřihlásil k atentátu. Reakce svatebčanů je podobná, začnou obviňovat druhou stranu z barbarství. Jak Albánský Nik, tak srbský violoncellista Marko, se otáží, odkud zfanatizování nacionalisté vědí, že to byla druhá strana, která spáchala atentát. A již jen za tuto otázku se setkají nejen s nepochopením, ale přímo s fanatickým nepřátelstvím. Oba páry se snaží začít nový život někde jinde, v normálním světě. Albánská dvojice utíká do Itálie. Srbská přes Maďarsko do Rakouska. Zatímco ženy kontrolou projdou, ačkoliv nehovoří žádným jiným jazykem než svou mateřštinou, muži jsou na hranicích zadrženi pohraničnickými, přestože mají pravé pasy. Železná opona se posunula trochu na východ, na hranice země Schengenského prostoru.

Na letošní Torontský mezinárodní filmový festival dopadla krize. Jednak ekonomická, ani jednu jsem neviděl na promítaném filmu režiséra nebo herce, čímž neříkám, že zde nikdo z nich nebyl, ale krize se hlavně projevila při výběru filmů. Výjimkou byl maďarský film Györgyho Pálfyho *Nejsem tvým přítelem*. Film vznikl ruční kamerou během šestnácti dnů a vypráví o rozpadu lidských vztahů v jakémsi šestáctihletku. Nikdo nemá respekt k nikomu. Pálfy dokazuje, že se dá udělat nový, zajímavý film i v době ekonomické krize.

Naopak nejen délkou filmu, ale i délkou záběrů oplýval ukrajinský film Kíry Muratové *Melodie pro kolovrátek*. Příběh dvou dětí, bratra a sestry, kteří hledají o vánocích svého otce ve velkém městě. Ačkoliv všichni se radují, nikde pro ně není místa. Nikdo pro ně nemá slitování.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 7

MELODIE PRO KOLOVRÁTEK